

OBSERWACJE NAD BIOLOGIĄ RZĘSISTKA BYDŁĘCEGO

TRICHOMONAS BOVIS

НАБЛЮДЕНИЯ ПО БИОЛОГИИ *TRICHOMONAS BOVIS*

REMARKS ON THE BIOLOGY OF *TRICHOMONAS BOVIS*

Prowadząc badania nad występowaniem i lokalizacją rzesistka bydłęcego na błonach śluzowych narządów płciowych buhajów poczyniliśmy pewne obserwacje, dotyczące form tego pasożyta, które Holz i Reuss określają jako cysty.

Materiał, który służył do naszych badań stanowiły narządy płciowe buhajów, wyeliminowanych z hodowli na skutek zakażenia rzesistkiem. Buhaje te poddawane są ubojowi, a całe narządy płciowe dostarczane są do WZHW, gdzie wykonuje się badania mikroskopowe i posiewy na pożywki laboratoryjne. Materiał dostarczany jest do nas natychmiast po uboju buhaja. Niekiedy jednak narządy te otrzymujemy do badania po około 50 godzinach od chwili poddania buhaja ubojowi. W preparatach mokrych wykonanych z zeszkobin błony śluzowej napletka lub prącia otrzymanych nie później jak po około 24 godzinach po uboju buhaja stwierdziliśmy wegetatywne formy rzesistka (posiadające błonę falującą, rzęski i wykonujące ruch postępowy). Natomiast w preparatach mokrych wykonanych z zeszkobin błon śluzowych narządów płciowych buhaja poddanych ubojowi przed około 50 godzinami, nie stwierdziliśmy obecności form wegetatywnych rzesistka, stwierdziliśmy natomiast twory kuliste, nieruchome, wykazujące wewnątrz ruch protoplazmy. Ruch protoplazmy jest niekiedy tak energiczny, że powoduje zmiany kształtu kulistego tworu na eliptyczny, jajowaty, a nawet walcowaty. Materiał zawierający te twory, niezawierający (w badaniu mikroskopowym) form wegetatywnych rzesistka wysiewaliśmy na pożywki Bartletta. Po około 48 do 72 godzinach inkubacji w termostacie twory te wykazywały wzmogoną ruchliwość protoplazmy oraz obserwowaliśmy ruchy na ich powierzchni, przypominające ruchy błony falującej i rzęsek. Po dalszej inkubacji zmniejszała się ilość tworów kulistych i stwierdziliśmy występowanie młodych form wegetatywnych rzesistka. Na podstawie badań Holza i Reussa przypuszczać można, że opisane przez tych autorów cysty otrzymane w warunkach laboratoryjnych odpowiadają obserwowanym przez nas twórcom kulistym powstającym w warunkach naturalnych na błonach śluzowych narządów płciowych buhajów.